

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreviatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XVIII. De Confessis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63440)

actio depositi sequestraria *directa*: sequestrari-
tem contra victorem *contraria* ad se indemnem
servandum. *l. 5. ff. depositi.*

4 Dico 2. Arrestatio voluntaria semper est licita. *arg. l. 21. C. Mand.* Necessaria verò seu Judicialis de Jure communi est prohibita regulariter, quia Judicium non est inchoandum ab executione, cujus species est arrestatio, & quia per arrestum aliquis diffamatur de non-solventia, vel de delicto. Accedit Recess. Imper. de anno 1570. *§. Wann auch die Arresta 84.* Interim tamen Arresta vi consuetudinis passim receptæ permittuntur ferè ubique, sed ita, ut petatur à Judice Ordinario loci, si ejus copia haberi possit, nec propria auctoritate quis invadat personam vel res debitoris: ut adsit justa causa, v. g. suspicio de fuga: ut Judex sine mora denuntiet ei, contra quem petitur Arrestum, ut se vel res non moveat loco, donec coram se comparuerit; postea autem in utriusque præsentia summarie cognoscat, an Actor afferat justa prætensionis hujus argumenta, ac deinde totam causam examinet atque terminet. Si talia argumenta non invenerit, vel si Reus idoneam præstiterit cautionem, quantocumque arrestum debet dissolvere. Cancellar. Schmid *ad Stat. Bav. tit. 13. art. 2. & tit. 19. art. 8.*

TITULUS XVIII.

De Confessis.

SUMMARIUM.

1. Confessio quid, & quotuplex.

2. Ju-

2. *Judicialis facit plenissimam probationem, si ritè fiat.*
3. *Non tamen excludit sententiam Judicis.*
4. *Qualificata an possit acceptari quoad substantiam, & rejici quoad qualitatem.*
5. *Quando in Criminalibus præjudicet consenti: an confessio criminosi sociis.*
6. *An Reus in Judicio interrogatus teneatur confiteri veritatem.*
7. *An Confessio Judicialis retractari possit.*
8. *Confessio extrajudicialis regulariter non probat plene.*

Confessio, prout est hujus loci, & forum I
 externum spectat (non internum, ut confessio Sacramentalis, quæ ad aliquid probandum in foro externo nullatenus attendi potest) ex l. 2. C. quorum appellat. sic describitur: est asseveratio illius, quod ab Adversario intenditur, facta in Judicio, vel extra illud. Unde confessio propria dicitur esse optima probatio. Alia est *Judicialis*, quæ fit in Judicio. l. un. C. h. t. seu quæ fit coram Judice competente quâ Judice, sive actualiter pro tribunali sedeat, sive (ut aliquibus placet) non sic sedeat, nempe in loco Judicii ex causa judicandi. Idem est, si confessio fiat coram Notario causæ ad Protocollum sedente: vel si coram arbitro ad dirimendam litem electo. Alia est *Extra-judicialis*, quæ fit extra locum Judicii, & non coram Judice competente, vel saltem non coram Judice quâ tali, aut Notario ad Protocollum sedente. Rursus alia est *Simplex*, qua quis fatetur debitum vel delictum simpliciter, purè, & sine qualitate modificante aut restringente.

te adjecta: alia *Qualificata*, quando adijcitur clausula vel qualitas modificans aut restringens, ut si quis dicat: accepi quidem mutuum, sed jam solvi: occidi Cajum, sed necessariæ defensionis causâ. Item alia *Expressa*, quæ fit verbis, scriptura, vel alio signo mentem confitentis manifestante; alia *Tacita*, quæ nempe vel præsumitur ex aliquo facto, vel fingitur à lege: sic, qui articulis postionalibus respondere iussus non respondet, vel non rectè, censetur eos confiteri. *c. 2. h. t. in 6.* qui allegatis in Judicio contra se non contradicit, ea facteri præsumitur, ut habet communis. Iterum alia vocatur *Discreta*, quæ nempe fit cum expressione causæ, ex qua ortum est debitum: alia *Indiscreta*, quando nulla obligationis causa exprimitur. Demum alia est circa *Causam Civilem*, v. g. circa debitum pecuniarium: & alia circa *Causam Criminalem*, scilicet super delicto, quod vindictam publicam promereretur: si hæc obtineatur vi, metu, tortura, errore, dolo, dicitur *Extorta*; si sine vi, metu, tormentis, errore &c. *Spontanea*.

- 2 Dico I. Confessio Judicialis ritè facta non solum relevat Adversarium ab onere probandi, sed etiam plenissimè probat contra confitentem, & alias probationes, quæ pro ipso militant, infringit. *l. 1. ff. l. un. C. h. t. c. 10. de fid. Instr. c. 24. de V. S.* Et hinc dicitur optima probatio: probata probatio: inducit notorium: tollit præsumptionem Juris & de Jure, licet hæc aliàs probationem aliam non admittat: valet etiam post conclusionem in causa: retractat sententiam, licet in rem judicatam jam transferit, & habetur instar rei judicatæ: appellationi viam præcludit: atque omnem

omnem defectum Processus, saltem Civilis, faciat. Dixi tamen, *rite facta*, nimirum 1. à majorenni. 2. Sponte; nam à minorenni facta, vel per metum &c. extorta, vel est nulla, vel revocabilis. 3. Cum pleno usu rationis, & advertentia, non ex quadam passione, v. g. æstu iracundiæ, prædominante. 4. Contra ipsum confitentem. 5. In Judicio, prout jam explicatum est. 6. Coram Adversario (vel ejus Procuratore) saltem de Jure Civili. *l. 6. §. 3. h. t.* imò etiam de Jure Canonico, ut contra quosdam docet Abb, *in c. fin. h. t. n. 16.* Excipe nisi Confessio sit relata in Protocollo vel aliam scripturam; tunc enim nec de Jure Civili requiritur præsentia Adversarii. 7. Ex certa scientia, non ex errore Juris vel facti, aut sub dubio tantum. 8. Super re litigiosa seu in controversiam deducta. 9. Nec debet repugnare causæ favorabili de Jure Communi, qualis foret, si quis confiteretur contra valorem Matrimonii. 10. Nec Juri contraria esse, ut si quis confiteretur, se validè professum esse Religionem ante 16. annum ætatis. 11. Nec naturæ, ut si quis confiteretur se occidisse Titium, qui tamen adhuc vivit, vel non constat, Titium esse occisum, vel nullum apparet vulneris, aut alterius violentiæ vestigium. Has condiciones Glossa in *c. fin. h. t.* complectitur his versibus: *Major: sponte: sciens: contra se: ubi jus sit: & hostis: certum: lisque: favor: Jus: nec natura repugnet.*

Quæres, an contra Judicialiter confessum adhuc opus sit sententiâ Judicis condemnatoriâ? R. affirmativè. *l. 3. l. 5. ff. de custod. & exhib. c. 10. de transact.* Excipe, nisi Judicium Summari-

D d §

um

um sit institutum, vel Ordinarium quidem in causis Civilibus, sed lis nondum contestata; tunc enim sufficit simplex præceptum Judicis solutionem imperantis. *l. 21. ff. de Judic. Objic. in l. 25. ff. ad L. Aquil.* dicitur: *Nullæ partes sunt judicantis in consistentes.* R. in ordine ad examinationem & probationem ulteriorem causæ. *C. ant. in ordine ad prolationem sententiæ. N. ant. & cons.*

4 Dico 2. Confessio Judicialis qualificata non potest à Judice acceptari quoad substantiam, quin simul acceptetur quoad qualitatem adjectam, si qualitas vel per se est connexa, vel contra eam non stat præsumptio Juris, v. g. si fateris, te quidem vendidisse, sed sub pacto legis commissoriae, vel si fateris, te quidem Sponsalia contraxisse cum Bertha, sed sub conditione, si parentes consenserint. Sumitur ex *l. 28. §. 12. ff. de liberat. leg.* Contra si qualitas est separata, vel contra eam stat præsumptio Juris, potest acceptari confessio quoad substantiam, ac rejici quoad qualitatem, v. g. si fateris, te quidem accepisse mutuum, sed jam solviffe: vel si fateris, te quidem occidisse Cajum, sed ex causa necessariæ defensionis; tunc enim mutuum, & occisio habentur pro confessariis, tu verò probare debes solutionem, vel necessitatem defensionis. Sumitur ex *l. 25. ff. de Probat. l. 1. C. ad L. Cornel. de Sicar.* Unde monent salubriter DD, ut, si qualitatem certò existere scias, nihil fatearis, sed neges quoque mutuum, scilicet in hoc sensu, *propter quod alteri sis obligatus*, vel occisionem à te factam, nempe in hoc sensu, *ut propterea sis Reus, & puniri possis*; sic enim non imponis tibi obligationem probandi qualitatem, & ta-

men

men non mentiris; quia petitio in sensu Actoris, & interrogatio in sensu Judicis principali, est falsa, atque ideo rectè & cum veritate negatur.

Dico 3. Confessio Judicialis in Criminalibus, si dolosè sit elicità à Judice, est nulla. 2. Si per torturam, quam Jus Civile vocat *Quæstiones*, sit extorta, non præjudicat confitenti, nec facit probationem plenam, nisi intra unam vel alteram diem Reus extra conspectum tormentorum positus, seu ad *banchum Juris*, ut vocant, iterum confiteatur, & sic priorem confessionem ratificet. 3. Neque confessio criminosi, de se jam confessi, probat contra socios, quos fatetur vel dicit fuisse complices. 4. Nec Judex regulariter interrogare potest de sociis. Pars 1. fundatur in æquitate & communi DD. sensu ex *c. 7. de renunt.* si tamen Reus postea non revocaret confessionem taliter elicitam, extraordinariâ pœnâ eum puniri ajunt. *Dolosè* censetur elicità confessio, si per fictè promissam impunitatem, vel per quæstiones captiosas, quibus inducitur respondens ad perplexitatem, obtinetur. Pars 2. desumitur ex *c. 6. de R. J. l. 1. §. 17. 23. 27. ff. de quæstion.* & communi Interpretum sententia, ac praxi. Si tortura non esset legitimè adhibita, ut si non certò constet de corpore delicti: si non adsint tanta indicia, ut faciant saltem semiplenam probationem, quòd hic homo commiserit delictum: si Reo non priùs intimentur indicia, relicto spatio ad ea diluenda: si persona sit exempta à quæstionibus seu à tortura: tunc confessio taliter extorta: etsi postea ad *banchum Juris* eam ratificet, non præjudicat Reo. Pars 3. quam tenet communis cum Menoch. & Farin.

Farin.

Farin, fundatur in ratione Juris, quia criminofus de fe confeflus, vel convictus in Judicio, eft infamis, ac ideo inidoneus teftis: quamvis denuntiare crimen, vel aperire Judici non prohibeatur, ficut alii infames, viles, & apparitores. Dixi, *non probat*; facit enim aliquam præfumptionem, ut de fociis denuntiatis inquiri poffit generaliter, imò & fpecialiter, fi crimen eft exceptum feu atrocius, vel alia accedant indicia contra focios. Pars 4. conftat ex *c. 1. h. t. c. 10. de teftib.* & ex ratione, quia hujusmodi hominibus, qui cupiunt habere focios pœnarum, vel fperant mitiùs puniri, ac fimul infames funt, parùm fidei tribuendum. Dixi, *regulariter*; nam de fociis interrogare fas eft Judici 1. in criminibus, quæ non committuntur fine complice, v. g. adulterio, ftupro &c. 2. In criminibus ex natura fua occultis & difficilis probationis, modò verifimile fit, confeflum de fe habuiffe focios. 3. In criminibus exceptis, quæ nimirum valde funt perniciofa Reipublicæ, uti Simonia, latrocinium, graffatio per vias, maleficium Magicum, falſatio monetæ &c. 4. Vi confuetudinis in crimine furti. 5. In criminibus, in quibus jam aliunde adfunt indicia, quòd alius vel alii cooperati funt. 6. In criminibus, fuper quibus agitur tantùm civiliter. 8. Quando agitur de crimine futuro, vel continuando in aliorum damnum, v. g. de aliquo occidendo. Sed in his cafibus debet Judex de fociis interrogare priùs in genere tantùm, an criminofus habuerit focios, dein quos; aliàs enim foret potiùs *ſuggeſtio*, quàm inquitio, niſi priùs jam fuiſſet confeflus criminofus, quòd cum ſocio deliquerit; tunc enim

enim statim peti potest nomen complicitis, uti & si aliqua persona in specie jam aliunde esset suspecta.

Quæres, an Reus in Judicio interrogatus teneatur fateri veritatem? R. I. in Civilibus, ubi agitur de debito quod Reus scit esse contractum, & non expunctum, tenetur fateri (etiam non interrogatus, nisi velit clam satisfacere) quia Jus Naturale, & **Justitia Conmutativa**, ac præceptum Judicis ita exigit. R. 2. in Criminalibus, ubi agitur de pœna, non capitali, tenetur, quando Judex est legitimè interrogans. Ratio; quia Judici & Superiori legitimè præcipienti est parendum secundum Jus Naturale; sed Judex legitimè interrogans est legitimè præcipiens, utpote ad veritatem dicendam justè obligare intendens. Accedit, quod jus interrogandi, & obligatio respondendi, quod res est, sint correlativa, & illud sine hac frustraneum esset. Aliud foret, si Judex non servato Juris ordine, seu non legitimè, interrogaret; quia tunc Judex se haberet instar privati, per *c. 17. 19. de accusat.* ut si interrogaret Reum de crimine alio, non connexo cum illo, de quo exstant indicia gravia, de altero autem diffamatus non est; vel si de crimine, super quo interrogatur, non appareant tanta indicia, ut faciant semiplenam probationem; & probabiliter si dubium sit Reo, an Judex sit legitimè interrogans, & sufficientia delicti indicia habeat, ut docent Less. Laym. Lugo contra Sylv. Bonac. Dian. quia melior est conditio possidentis bonam famam, & incolumitatem. Neque dicas, præsumptionem esse in dubio: quod Judex justè interroget & præcipiat; nam R. id pro-

procedere, quando Judicis potestas aliunde jam est certa, non verò, quando ipsa potestas, uti hic, est dubia. Lugo *to. 2. de Just. d. 40. sect. 1, n. 2.* Pari modo, licet Judex legitimè interroget, si tamen innitatur præsumptioni falsæ, non est obligatio fatendi crimen, sed potest interrogatio eludi vel æquivocatione, vel restrictione sensibili mentali, v. g. factum est homicidium, quod à te commissum esse gravia adsunt iudicia, quia notatus es de loco occisionis cum gladio stricto te proripuisse, tu tamen non commisisti; negare potes, te cum stricto ense in loco tali fuisse. Idem est in Civilibus, v. g. accepisti mutuum, sed jam solvisti: promisisti puellæ Matrimonium, sed fictè &c. à Judicè interrogatus negare potes mutuum, & promissionem; quia propositio Judicis in ipsius sensu principaliter intento est falsa; quia Judex non in alio sensu interrogat, vel interrogare potest, nisi an *re ipsa* occideris, *verè* mutuum, vel Sponsalia contraxeris.

¶ 3. In Criminalibus, ubi agitur de vita amittenda, vel de pœna æquivalente, utut Judex legitimè sit interrogans, non tenetur Reus fateri delictum, à se commissum, si putet, illud plenè probari non posse, vel si celando veritatem per æquivocationem, vel restrictionem mentis sensibilem, credat se vitam salvare & conservare posse, v. g. dicendo, non commisi hoc delictum, sed subintelligendo, *ut tenear fateri*; quia hæc restrictio mentalis ex circumstantiis fit *sensibilis* Judici: si autem exterius sensibilis sit, & gravis causa, uti hic, accedat, licita est restrictio mentis, & mendacium non est. Ita docet Cardenas *dissert. 19.*

ad Propositiones ab Innoc. XI. damnatas c. 7. n. 81.
 & alii multi, maximè Recentiores, contra com-
 muniorem. Ratio, quia Legislatoꝝ humanus,
 etiam Princeps, non potest obligare ad rem val-
 de arduam, & cum damno irreparabili, quale est
 jactura vitæ, ut tenent plerique omnes ex *can. 2.*
d. 4. ergo multò minùs Judex. Confirmatur:
 nemo potest cogi ad dicendam veritatem contra
 consanguineum suum. *l. 4. ff. l. 6. C. de testib.* er-
 go multò minùs contra seipsum. *Objic.* Qui aliud
 cogitat mente, quàm ore proferat, mentitur.
text. & DD. in can. 2. caus. 22. q. 2. sed hoc fa-
 cit, qui legitimè interrogatus non fatetur delictum.
 Unde & Innoc. XI. damnavit propositionem,
 quæ dicit licitum esse uti amphibologiis ad tuen-
 dam salutem corporis, honoris &c. vel restri-
 ctione mentali. *R. dist. Ma.* nisi id, quod mente
 cogitat, aliquo modo exterius indicet, vel per
 verba duplicem sensum habentia, vel per circum-
 stantias, in quibus verba profert. *C. Ma. secus. N.*
Ma. In præsentì per circumstantias, in quibus
 versatur delictum negans, vel non confitens, satis
 indicatur exterius Judici, quòd Reus neget in hoc
 sensu, ut teneatur fateri cum certa vita &c. jactu-
 ra. quem sensum verum esse existimamus. Innoc.
 XI. damnavit amphibologias & restrictiones merè
 mentales, in quibus nullo modo indicatur exte-
 rius aliquis sensus verus. Adde, quòd illa pro-
 positio, quæ admittebat amphibologias ad tuen-
 dam salutem corporis, honoris &c. sit damna-
 ta propter & contra Jansenistas, qui hoc modo
 tegebant suam hæresim, quando debebant vi-
 formulæ juramenti sibi præscripti illam dam-
 nare,

nare, afferentes, sufficere *obsequiosum silentium* ad satisfaciendum Bullis Pontificum. Cæterum ubi ex gravi causa licitum est uti æquivocatione, vel restrictione mentis sensibili, ex eadem licitum quoque est addere juramentum, quia nec in veritate deficit, nec in iudicio, nec in iustitia.

7 Dico 4. Confessio Judicialis ritè facta non potest amplius retractari; quia talis confessus habetur pro iudicato. *l. un. C. h. t.* Excipe nisi revocatio fiat in continenti, h. e. antequam recedatur à iudicio, vel confessio redigatur in scripturam. *arg. c. 7. de testib. cog.* Item nisi post intervalum revocare volens probet errore se lapsum, modò error non sit circa factum proprium, vel Jus manifestum.

8 Dico 5. Confessio Extrajudicialis sponte &c. facta, etsi plenè probaretur in iudicio v. g. per duos testes, se sola non plenè probat regulariter, adeoque non relevat Adversarium ab onere ulteriùs probandi. Text. & DD. in *l. ult. C. de probat. c. 14. de fid. Instrum.* Dixi 1. *etsi plenè probaretur*, si enim non plenè probatur, nec ipsa aliquid probat contra confitentem. Dixi 2. *non plenè*: nam semiplenè probat in Civilibus in duplici casu: si est *discreta*, h. e. cum expressione causæ, ex qua ortum est debitum, v. g. mutui: item si fit *presente adversario*, at sine expressione causæ ut notant DD. In criminalibus autem sufficit ad torturam. Dixi 3. *regulariter*; nam plenè probat in Civilibus 1. si facta est in scripto, & simul cum expressione causæ debiti, modò scriptura legitimè recognita fuerit. *l. 11. & Auth. si quis C. qui potior. in pign.* In scriptura liberatoria à debito,

debito, vel quitantia, non requiritur expressio
causæ. 2. si est facta præsentem Adversario, & simul
cum expressione causæ. 3. si fuit jurata. 4. si ge-
minata, seu bis facta. 5. si cedit in favorem causæ
piæ. 6. si facta in publico, seu coram majori parte
populi. 7. si à moribundo cum expressione causæ.
In Criminalibus, si adjuvetur aliis adminiculis,
potest quidem plenè probare, non verò in ordine
ad pœnam ordinariam. DD. passim.

TITULUS XIX.

De Probationibus.

SUMMARIUM.

1. *Quid sit Probatio, & quibus modis fiat.*
2. *Alia dicitur plena, alia non plena, vel semiplena.*
3. *Qualis debeat esse probatio, & quæ ex contrariis sit efficacior.*
4. *Probare regulariter tenetur Actor, & qui aliquid affirmat.*
5. *Quandoque etiam negans suam negativam.*
6. *Ocularis inspectio ritè facta probat plenissimè.*
7. 8. *Quid sit Fama, & Rumor: quid probent.*

Probare hoc loco & in genere nihil est aliud, quam de re dubia alicui fidem facere per adducta argumenta, seu rei intrinseca & ex visceribus causæ desumpta, seu extrinseca, uti sunt testes, tabulæ &c. c. 3. & l. 13. ff. h. t. Unde probatio definitur esse *ostensio rei dubia vel controversæ per legitimos modos facta*, ut nimirum constet de rei veritate, non quidem necessariò

Pars I.

Ee

quoad